

Genel puanlama ilkeleri

- Örnek cevaplar yol göstericidir; anlam bakımından doğru ve eş değer her cevap tam puan alır. Ezber cümle aranmaz.
- Her ölçüt ayrı değerlendirilir; ölçütü kısmen karşılayan cevaplara, ilgili notta belirtilen kısmi puan verilir.
- Yanlış bilgi içeren kısım, ilgili ölçütten puan almaz; cevabın doğru olan diğer kısımları ayrıca puanlanır.
- Yazım ve noktalama hataları anlamı bozmuyorsa puan kırılmaz.
- Her sorudaki ölçüt puanlarının toplamı, o sorunun puanına eşittir.

Soru	Başlık	Öğrenme çıktısı	Puan
1	Umut'un zaman şeridi	SB.5.1.1	15
2	Üç ülke, üç kültür	SB.5.1.2	15
3	Ebru atölyesi	SB.5.1.2	15
4	Kim, kiminle?	SB.5.1.3	15
5	Tepeye fidan	SB.5.1.3	20
6	Doğru yardım	SB.5.1.3	20
TOPLAM			100

SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme

SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme

SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme

1

Umut'un zaman şeridi

15 PUAN

a) Zaman şeridine göre Umut'un dâhil olduğu gruplar nasıl değişmiştir? İki örnekle açıklayınız. (6 puan)

Örnek cevap: 6 yaşında okul (sınıf) grubuna katıldı. 9 yaşında futbol takımına girdi. 11 yaşında takımdan ayrılıp doğa yürüyüşü kulübüne katıldı.

Puanlama ölçütü	Puan
1. grup değişikliği örneği	3
2. grup değişikliği örneği	3
Madde toplamı	6

b) Umut'un futbol takımındaki rolü nasıl değişmiştir? Bu değişim ona hangi yeni sorumluluğu getirmiş olabilir? (5 puan)

Örnek cevap: Oyuncu iken kaptan olmuştur. Takım arkadaşlarıyla iletişimi sağlamak, takımı yönlendirmek gibi yeni sorumluluklar kazanmıştır.

Puanlama ölçütü	Puan
Oyuncudan kaptana geçişi belirtme	2
Kaptanlığa uygun bir sorumluluk	3
Madde toplamı	5

c) Zaman şeridinin başından sonuna kadar süren bir rolünü yazınız ve bu rolün nasıl kazanıldığını belirtiniz. (4 puan)

Örnek cevap: Evlat (ya da torun) rolü. Doğuştan kazanılmıştır.

Puanlama ölçütü	Puan
Evlat ya da torun	2
Doğuştan kazanıldığını belirtme	2
Madde toplamı	4

SB.5.1.1. Dâhil olduğu gruplar ve bu gruplardaki rolleri arasındaki ilişkileri çözümleyebilme

2

Üç ülke, üç kültür

15 PUAN

a) Tablodan Türkiye ile KKTC arasındaki bir benzerliği bulunuz ve bu benzerliğin nedenini yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: İki ülkede de bindallı ve cepken giyilir (ya da zurna çalınır). Bunun nedeni iki ülke arasındaki tarihî ve kültürel bağlardır.

Puanlama ölçütü	Puan
Tablodan doğru bir benzerlik (bindallı, cepken, zurna)	3
Tarihî ve kültürel bağlar	3
Madde toplamı	6

b) Tablodaki farklılıklar bize kültür hakkında ne anlatır? (4 puan)

Örnek cevap: Her toplumun kendine özgü bir kültürü vardır; bu farklılıklar bir zenginliktir.

Puanlama ölçütü	Puan
Toplumların kendine özgü kültürü olduğu / farklılığın zenginlik olduğu	4
Madde toplamı	4

c) Okulunuza Rusya'dan yeni bir öğrenci geldiğini düşününüz. Onun sınıfa uyum sağlamasına yardımcı olacak iki davranış yazınız. (5 puan)

Örnek cevap: Ona kendi kültürümüzü tanıtmak; onun ülkesinin yemeklerini ve müziğini merak edip sormak; ön yargıyla yaklaşmamak.

Puanlama ölçütü	Puan
1. uygun davranış	3
2. uygun davranış	2
Madde toplamı	5

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- a maddesinde tabloda bulunmayan bir benzerlik yazılırsa ilk ölçüt puanlanmaz.

SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme

3 Ebru atölyesi

15 PUAN

a) Ebru sanatı kültürün hangi ögesine örnektir? Gerekçesiyle yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Maddi kültür ögesidir; elle tutulan, gözle görülen bir sanat eseridir.

Puanlama ölçütü	Puan
Maddi kültür	2
Elle tutulur, gözle görülür olması	2
Madde toplamı	4

b) Ustanın yabancı öğrenciye karşı tutumunun birlikte yaşamaya etkisini yorumlayınız. (6 puan)

Örnek cevap: Usta hem kendi kültürünü paylaşmış hem de öğrencinin kültürüne değer vermiştir. Bu tutum karşılıklı saygı ve güveni artırır; öğrenci kendini kabul edilmiş hisseder, birlikte yaşama kolaylaşır.

Puanlama ölçütü	Puan
Karşılıklı saygı/değer verme tutumunu belirleme	3
Güven, empati, uyum ya da birlik gibi bir etkiyle ilişkilendirme	3
Madde toplamı	6

c) Ebru gibi geleneksel sanatların gelecek kuşaklara aktarılması neden önemlidir? (5 puan)

Örnek cevap: Kültür kuşaktan kuşağa aktarılıp yaşar; bir toplumu millet yapan ve diğerlerinden ayıran özelliklerin korunmasını sağlar.

Puanlama ölçütü	Puan
Kültürün kuşaktan kuşağa aktarılmasıyla korunduğunu belirtme	3
Millî kimlik/toplumu diğerlerinden ayırma ile ilişkilendirme	2
Madde toplamı	5

SB.5.1.2. Kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini yorumlayabilme

4

Kim, kiminle?

15 PUAN

a) Kart 1 ve Kart 2'deki örnekleri yardımlaşma ve dayanışma kavramlarıyla eşleştiriniz. Seçiminizi gerekçelendiriniz. (8 puan)

Örnek cevap: Kart 1 yardımlaşmadır; bir kişi diğerine doğrudan destek oluyor. Kart 2 dayanışmadır; kurum ve kuruluşlar ortak bir amaçta birleşip birlikte hareket ediyor.

Puanlama ölçütü	Puan
Kart 1 – yardımlaşma	2
Kart 1 gerekçesi (insanların birbirine destek olması)	2
Kart 2 – dayanışma	2
Kart 2 gerekçesi (kurumların ortak amaçta birleşip birlikte hareket etmesi)	2
Madde toplamı	8

b) Kendi yaşamınızdan bir yardımlaşma örneği yazınız ve bu örneğin toplumsal birliğe bir katkısını belirtiniz. (7 puan)

Örnek cevap: Komşumuz hastayken ailemle birlikte onun alışverişini yaptık. Bu, insanlar arasında güveni artırır ve mahallede birlik duygusunu güçlendirir.

Puanlama ölçütü	Puan
Gerçekçi bir yardımlaşma örneği	4
Toplumsal birliğe katkı (güven, birlik, huzur vb.)	3
Madde toplamı	7

SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme

5

Tepeye fidan

20 PUAN

a) Vakfı sivil toplum kuruluşu yapan bir özelliği yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Gönüllüler tarafından kurulur ve kâr amacı gütmmez.

Puanlama ölçütü	Puan
STK'nın bir özelliği (gönüllülük, kâr amacı gütmeme, resmî kurum dışında olma, toplum ihtiyacına yönelme)	4
Madde toplamı	4

b) Sınıfınızın katılımı için "çalışmadan önce", "çalışma günü" ve "çalışmadan sonra" bölümlerinden oluşan bir plan hazırlayınız. (12 puan)

Örnek cevap: Önce: okul yönetimi ve ailelerden izin almak, uygun kıyafet ve eldiven hazırlamak, görev dağılımı yapmak. Çalışma günü: vakıf görevlilerinin yönlendirmesine uymak, fidan taşımak, can suyu vermek. Sonra: diktiğimiz alanı belirli aralıklarla ziyaret edip fidanların durumunu izlemek, çalışmayı okul panosunda paylaşmak.

Puanlama ölçütü	Puan
Çalışmadan önce: somut ve uygun hazırlık	4
Çalışma günü: somut ve güvenli görev	4
Çalışmadan sonra: sürdürme, izleme ya da paylaşma	4
Madde toplamı	12

c) Bu çalışmanın topluma sağlayacağı bir faydayı yazınız. (4 puan)

Örnek cevap: Yanan alan yeniden yeşerir, doğa korunur; insanlar ortak bir amaç için bir araya gelerek birlik duygusunu güçlendirir.

Puanlama ölçütü	Puan
Çevreye ya da toplumsal birliğe yönelik doğru bir fayda	4
Madde toplamı	4

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- b maddesinde bölüm başlığı doğru ama içerik genel kalırsa ("hazırlık yaparız") o bölüme 2 puan verilir.

SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme

6 Doğru yardım

20 PUAN

a) Hangi öneri daha uygundur? Gerekçenizi AFAD'ın görevini dikkate alarak açıklayınız. (8 puan)

Örnek cevap: 2. öneri. AFAD afet ve acil durumlarda kurumlar arasında koordinasyonu sağlar; yardımın ihtiyaca göre ve düzenli biçimde ulaşmasını sağlar.

Puanlama ölçütü	Puan
2. öneriyi seçme	3
AFAD'ın koordinasyon görevini kullanarak gerekçelendirme	5
Madde toplamı	8

b) Diğer önerinin uygulanması durumunda ortaya çıkabilecek bir sorunu yazınız. (6 puan)

Örnek cevap: Getirilen eşyalar bölgenin ihtiyacıyla uyusmayabilir; yardım düzensiz dağıtılır, bazı ihtiyaç sahiplerine hiç ulaşmayabilir.

Puanlama ölçütü	Puan
İhtiyaçla uyusmama, düzensizlik, israf gibi mantıklı bir sorun	6
Madde toplamı	6

c) Okulunuzun bu yardıma katkı sağlayabileceği bir etkinlik öneriniz. (6 puan)

Örnek cevap: Okulda kermes düzenleyip elde edilen geliri deprem bölgesine bağışlamak.

Puanlama ölçütü	Puan
Okulda uygulanabilir somut etkinlik	4
Etkinliğin yardımın amacına uygun olması	2
Madde toplamı	6

Kısmi puanlama ve değerlendirme notu

- a maddesinde 1. öneri seçilirse gerekçe puanlanmaz.

SB.5.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katkı sağlayabilme